

Goed Burgerschap en Sociale Integratie

Revisie

08-10-2012 01-07-2013	Versie 1.0	Definitief, n.a.v. teambespreking 08-08-2013
--------------------------	------------	---

Inhoud

INHOUD	2
1. INLEIDING	3
2. WAT IS BURGERSCHAP?	3
3. KATHOLIEKE IDENTITEIT IN RELATIE TOT BURGERSCHAP	3
4. KENMERKEN VAN ONZE LEERLINGEN EN RISICO'S	4
5. VISIE OP ACTIEF BURGERSCHAP	4
6. HOOFDDOELEN	4
7. AANBOD	4
<i>Verklaring akkoord team</i>	<i>8</i>
<i>Verklaring akkoord MR.</i>	<i>8</i>

1. Inleiding

Met ingang van 1 februari 2006 is de bepaling in werking getreden die aan de scholen de opdracht geeft het "actief burgerschap en de sociale integratie van leerlingen te bevorderen

Deze nieuwe wettelijke bepaling geeft aan dat bevordering van burgerschap en integratie een taak is die om gerichte aandacht van scholen vraagt. Hierbij zijn de missie van de school, de wensen van ouders en de situatie van de leerlingen enkele belangrijke aspecten.

Burgerschap kan op verschillende manieren worden ingevuld. In deze notitie wordt het raamwerk neergelegd waaruit wij als school handelen. De uitgangspunten zoals neergelegd in de wet zijn bepalend. Daarnaast vraagt de katholieke identiteit van onze Stichting om eigen accenten.

2. Wat is burgerschap?

De verplichting voor scholen voor primair onderwijs om bij te dragen aan de integratie van leerlingen in de Nederlandse samenleving is vastgelegd in de wet van 9-12-2005 en met ingang van 1-2-2006 in werking getreden.

Scholen zijn verplicht om in hun onderwijs aandacht te besteden aan actief burgerschap en sociale integratie.

Actief burgerschap verwijst naar de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren;

Sociale integratie verwijst naar deelname van burgers (ongeacht hun etnische of culturele achtergrond) aan de samenleving, in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur.

In de wetsartikelen is dat als volgt vastgelegd:

Het onderwijs:

- a. gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving,
- b. is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en
- c. is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

3. Katholieke identiteit in relatie tot burgerschap

Voor het katholiek onderwijs is het belangrijk dat in het kader van burgerschap rekening gehouden wordt met de uitgangspunten van het katholiek onderwijs. De inhoud van burgerschap is per definitie ideologisch gekleurd en kan, afgezien van de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, niet aan de scholen worden opgelegd.

Er worden steeds twee aspecten van burgerschap onderscheiden.

Burgerschap heeft betrekking op de bestuurlijke en politieke verhoudingen binnen de maatschappij (rechten en plichten), maar ook op de moreel-ethische aspecten van samenleven, zoals omgang, fatsoen en etiquette, verantwoordelijkheid, waarden en normen. (kunnen en willen). Dit betekent aan de ene kant leren aanpassen en conformeren (socialiseren) en aan de andere kant de opvoedende taak gericht op het maken van keuzen en het kritisch leren oordelen.

De invulling van burgerschap is daardoor verschillend en vraagt om keuzes van de school.

In de katholieke, sociale leer wordt vorm gegeven aan de relatie tussen persoon en gemeenschap, menselijke waardigheid en gerechtigheid. In die traditie gaat het om de betrekking van de persoon in de gemeenschap. Daarin zijn drie kernbegrippen leidend:

Ontplooiing en vervolmaking .

Ieder mens is geroepen zichzelf te vervolmaken en te ontplooiën. Uitgangspunt is dat deze groei van de persoon plicht en roeping is van alle mensen.

Solidariteit.

Als persoon is de mens van nature echter een sociaal wezen, waardoor hij in gemeenschap, dat wil zeggen: beter in staat zal zijn zich te vervolmaken en te ontplooiën.

Participatie.

Participatie van iedereen aan de opbouw van de samenleving. Ieder doet dit naar eigen vermogen. Individuen moeten zeggenschap behouden over zaken die ze zelf aan kunnen. Dit in tegenstelling tot de staat, die de plicht heeft om het algemeen belang te verdedigen.

4. Kenmerken van onze leerlingen en risico's

De Kruudwis is een katholieke basisschool in de gemeente Venray en is een middelgrote wijksschool met ca. 220 leerlingen.

- 93% van de leerlingen op onze school is autochtoon, waarvan, de meeste ouders hebben een afgeronde opleiding op VO, MBO - HBO- of WO-niveau;
- De ouders van de kinderen zijn geïnteresseerd in wat de kinderen op school doen en voelen zich betrokken bij de school;
- Een steeds grotere groep ouders werkt allebei. Daardoor verandert het contact tussen school en ouders;
- Er wordt steeds vaker gebruik gemaakt van TSO en BSO;
- De leerlingen van onze school leven in een steeds meer gesecculariseerde samenleving. Er kan steeds minder een beroep op de kennis van waarden en normen uit de katholieke kerk worden gedaan;
- Er is een groei in het aantal 1 ouder gezinnen i.v.m. de toename van het aantal Echtscheidingen;
- Onze moderne wereld maakt de wereld "steeds kleiner", "toegankelijker" en "nabijer": kinderen kunnen worden blootgesteld aan onderwerpen die niet bij de leeftijdsontwikkeling past. (internet, televisie);
- Veel ouders hebben moeite om grenzen te trekken (veiligheid en duidelijkheid te creëren);
- Het onderwijs is in de loop van de jaren sterk veranderd en de kinderen krijgen heel anders onderwijs dan hun ouders dat hebben gehad.

5. Visie op actief burgerschap

Leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Onze school vindt het van belang haar leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Vanuit onze katholieke identiteit vinden wij het van belang dat leerlingen op een zelfbewuste manier in het leven staan. Daarom willen we dat de leerlingen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. Wij willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef voor hun gezondheid en de samenleving meegeven. In de school leren leerlingen samen te leven met anderen. Hierbij is het van groot belang om samen op te trekken met de ouders.

6. Hoofddoelen

1. We voeden onze leerlingen op tot mensen die respectvol vanuit onze christelijke waarden en normen omgaan met de medemens;
2. We voeden onze leerlingen op tot personen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen. Ze leren hun mening over maatschappelijke thema's te verwoorden;
3. We voeden onze leerlingen op tot mensen die "meedoen", die actief betrokken willen zijn op de samenleving en die gericht zijn op samenwerking. Ze leren organisatorische vaardigheden en kunnen verantwoordelijkheid nemen voor anderen;
4. We voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van en respect hebben voor andere opvattingen en overtuigingen (religies). Leerlingen kunnen in de school oefenen in het leren samenleven met elkaar;
5. We richten ons op algemene ontwikkeling en geven onze leerlingen culturele bagage mee voor het leven;
6. We richten ons op kennis en inzicht t.a.v. het milieu;
7. We richten ons op het kind elders in de wereld; kennismaking met ontwikkelings-samenwerking.

7. Aanbod

Bij elk van de zeven hoofddoelen geven we in dit hoofdstuk aan hoe ons aanbod daarop is afgestemd.

We voeden onze leerlingen op tot mensen die respectvol vanuit onze katholieke waarden en normen omgaan met de medemens.

We besteden in alle groepen expliciet aandacht aan:

- Zelfbeeld;
- Kunnen samenwerken;
- Zelfstandigheid;
- Zelfredzaamheid;
- Omgang met (mede)leerlingen;

- Omgang met volwassenen (o.a. leerkrachten).

In de praktijk is dat terug te zien in:

- Hoe met name in het begin van ieder schooljaar omgangsafspraken (klassenregels) worden aangeleerd/ besproken en hoe daar gedurende het jaar op gezette wijze op terug gekomen wordt;
- Kinderen werken aan een werkbief, in en buiten de klas;
- Kinderen leren samenwerken, m.n. in allerlei coöperatieve werkvormen die door het hele onderwijs een rol spelen;
- Kinderen leren samen te spelen door vooraf afspraken te maken over het buitenspelen en die (indien gewenst) na de pauze ook te evalueren met de kinderen.

Bovenstaande brengt met zich mee dat:

- Kinderen leren respect te hebben voor zichzelf en de ander. ("heb je naaste lief als jezelf");
- Kinderen leren reflecteren op hun eigen gedrag;
- Kinderen leren om te gaan met verschillen met culturele en religieuze achtergronden van anderen;
- Kinderen leren eerst een probleem zelf oplossen en als het niet lukt om hulp te vragen. (zelfstandigheidsvorming en leren plannen);
- Jaarlijks worden groepsregels en schoolregels vastgesteld/ besproken met de kinderen. Deze regels zijn er op gericht dat leerlingen en leraren op een positieve en respectvolle manier met anderen omgaan;
- De leraren vertonen voorbeeldgedrag. Ze moeten de kinderen ook een voorbeeld geven in het positief en respectvol omgaan met elkaar, de leerlingen en de ouders;
- De leerlingen worden ook systematisch gevolgd. Het observatie-instrument SCOL wordt hierbij ingezet; de methode Kinderen en hun sociale Talenten ondersteunt in preventieve en curatieve activiteiten van de leerkracht;
- De leerlingen die opvallen worden in de leerlingbespreking met de IB-er besproken;
- Deelname actie "Kinderpostzegels" (groep 8);
- Kinderen zijn "hulpjes" in de klas.

We voeden onze leerlingen op tot personen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen. Ze leren hun mening over maatschappelijke thema's te verwoorden.

We besteden in alle groepen expliciet aandacht aan:

- Leren luisteren naar elkaar;
- Leren argumenteren;
- Leren debatteren;
- Leren elkaar accepteren;
- Elkaars mening respecteren;
- Vrijheid van meningsuiting zonder de ander te kwetsen;
- Democratie.

In de praktijk is dat terug te zien in:

- In alle groepen wordt er naar schooltelevisieprogramma's gekeken, waarin allerlei maatschappelijke thema's behandeld worden. Na de uitzending wordt er in de klas verder gepraat over het thema. (bv. Koekeloere, Huisje boompje beestje, Nieuws uit de Natuur, Schooltv-weekjournaal en het Jeugdjournaal);
- Aandacht voor actuele maatschappelijke thema's zoals: Prinsjesdag, verkiezingen;
- Elk jaar "krant in de klas";
- Aanbieden van "Kidsweek" om kinderen met het nieuws en actuele thema's in aanraking te laten komen.;
- Samen vaststellen van groepsregels;
- Er worden structureel kindgesprekken gevoerd met het Leerlingpanel;
- Tweemaal jaarlijks wordt een sociogram gemaakt door de leerlingen/ leerkracht (leeftijdafhankelijk).

We voeden onze leerlingen op tot mensen die "meedoen", die actief betrokken willen zijn op de samenleving en die gericht zijn op samenwerking. Ze leren organisatorische vaardigheden en kunnen verantwoordelijkheid nemen voor anderen.

We besteden in alle groepen expliciet aandacht aan:

- Organisatorische vaardigheden van leerlingen;
- Leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen voor anderen;

Coöperatieve en zelfstandige werkvormen.

In de praktijk is dat terug te zien in:

- De leerlingen leren hulp geven aan hun medeleerlingen als die daarom vragen;
- De leerlingen leren samenwerken door regelmatig groepsopdrachten te krijgen;
- De leerlingen krijgen in de klas taken te doen die dagelijks of wekelijks terugkeren. Bijv. klassendiensttaken;
- Vanaf groep 1 leren de kinderen zorg dragen voor hun eigen spullen, die van een ander en materialen van school;
- De leerlingen leren in groep 1, 2 al zelf keuzes maken in activiteiten door middel van het digitaal Planbord;
- In groep 3 t/m 8 wordt gebruik gemaakt van de werkbrieven tijdens het zelfstandig werken.
- Deelname aan verschillende buitenschoolse activiteiten op sportief- en cultureel gebied;
- Samenwerking tussen parochie, verenigingen en school.

We voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van en respect hebben voor andere opvattingen en overtuigingen (religies). Leerlingen kunnen in de school oefenen in het leren samenleven met elkaar.

We besteden in alle groep expliciet aandacht aan:

- Het katholieke geloof;
- Andere religies;
- Leren luisteren naar elkaar;
- Leren filosoferen;
- Elkaars mening respecteren;
- Vrijheid van geloofsovertuiging zonder anderen te kwetsen.

In de praktijk is dat terug te zien in:

- Viering van de katholieke feestdagen op school, in de bouw, in de groep of in de kerk;
- (Les)activiteiten uit de parochie voor de groepen 4, 6 en 8.

We richten ons op algemene ontwikkeling en geven onze leerlingen culturele bagage mee voor het leven.

We besteden in alle groep expliciet aandacht aan:

- Bewustwording van wie je zelf bent en van wie je bent ten opzichte van de anderen;
- Het ontdekken van je eigen talenten en om daar ook anderen deelgenoot van te maken;
- Het ontdekken van talenten van anderen en daarvan genieten; (Podiumpret, techniek)
- Activiteiten die er op gericht zijn om kinderen hun eigen talenten te laten ontdekken;
- Culturele activiteiten;
- Bezoek aan musea, de kinderboerderij, de bibliotheek, enz.
- Techniek middagen waar kinderen hun creativiteit tonen;
- Het bespreken van de actualiteit in de klas;
- Technieklessen;
- Spreekbeurten;
- Boekbesprekingen;
- Muzieklessen.

We richten ons op kennis van het milieu

We besteden in alle groepen expliciet aandacht aan:

- Het opruimen en schoon houden van onze omgeving;
- Het duurzaam gebruik van materialen;
- Interesse voor de natuur;
- Bewustmaking van wat al dan niet fout handelen betekent voor ons leefomgeving.

In de praktijk zien we dat aan:

- Vormen van klassendienst in iedere groep;
- Gebruik van televisie series als Nieuws uit de natuur en Huisje, boompje, beestje;
- Gebruik maken van de natuurthema's uit de natuurmethode.
- Houden van natuur-excursies in de directe omgeving.

We richten ons op het kind elders in de wereld; kennismaking met ontwikkelings-samenwerking

We besteden in de groepen expliciet aandacht aan:

- De verschillen tussen eigen leefcultuur en die van kinderen in de derde wereld;
- De millenniumdoelen .

In de praktijk zien we dat aan:

- Gebruik maken van de lessen uit de aardrijkskunde en geschiedenis methode.
- Gebruik maken van Schooltv-Weekjournaal – Huisje, Boompje, Beestje;
- In de wereldgeschiedenis ingaan op achtergronden van armoede;
- Gebruik maken van SAMSAM;
- Deelname aan de Vredesposters (groep 7 en 8);
- Gebruik maken van gemeentelijke initiatieven .

De basiswaarden

De basiswaarden zijn:

1. Vrijheid van meningsuiting;
2. Gelijkwaardigheid;
3. Begrip voor anderen ;
4. Verdraagzaamheid;
5. Autonomie;
6. Afwijzen van onverdraagzaamheid;
7. Afwijzen van discriminatie.

Het onderwijs op de katholieke Basisschool de Kruudwis is er op gericht om de basiswaarden door onze leerlingen te realiseren. De kinderen leren wat basiswaarden zijn, ze leren ze toepassen en ze leren er het hogere belang van inzien (een samenleving nastreven waarin je als mens én als gemeenschap zo optimaal mogelijk samenleeft).

Daarnaast corrigeren wij uitingen van leerlingen die strijdig zijn met de basiswaarden.

Dat gebeurt aan de hand van

- Projecten godsdienst en levensbeschouwing;
- Kringgesprekken;
- Coöperatieve en zelfstandige werkvormen;
- Evaluatiegesprekken n.a.v. buitenspeelgedrag, gedrag in de gymzaal en gedrag in de klas.

Verklaring akkoord team

Het team heeft in haar besluit van 01-08-2013 het onderstaande document onderschreven en akkoord bevonden.

Goed Burgerschap en Sociale Integratie

Namens het team: G. J. C. Maathuis van Hulst, directeur

Verklaring akkoord MR.

Hierbij verklaart de MedezeggenschapsRaad van bovengenoemde school in te stemmen met het document

Goed Burgerschap en Sociale Integratie

Namens de MR (naam voorzitter)

..... (handtekening)

Venray,.....